

ИСУС ХРИСТОС

Еден од најголемите христијански празници - востановен во 335 г., по изградбата на црквата на Христовото Воскресение во Ерусалим

За време на своето владеење во Рим, царот Максентиј извршуваше големи недела спрема народот: ги гонеше и ги мачеше не само христијаните туку и своите незнабожци ги

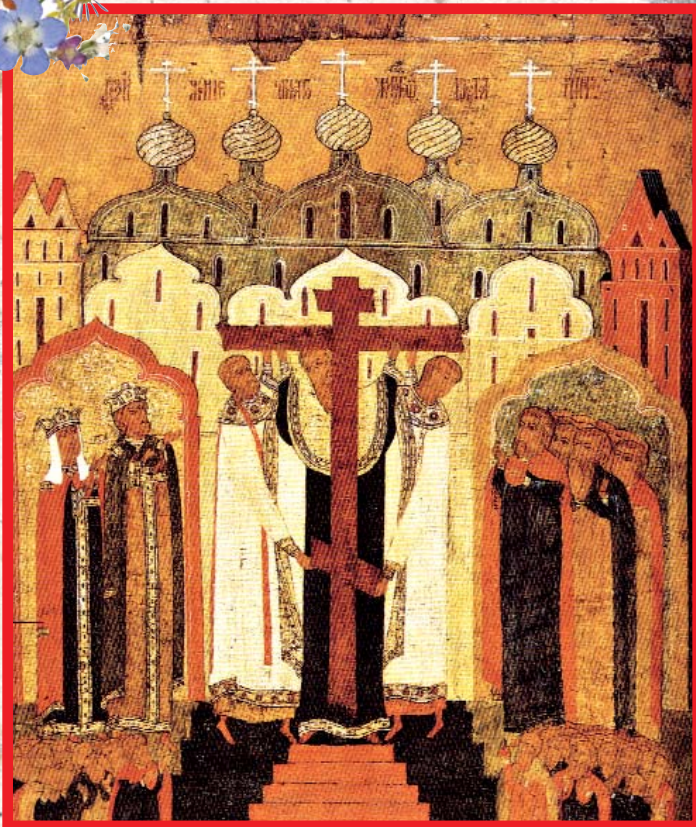
убиваше, им ги грабаше имотите, ги срамотеше благородните семејства, живејќи бесчесно. И на целиот град му беше тежок и одвратен заради неговото свирепо насилство и развратен живот. Затоа Римјаните тајно му испратија молба на царот Константин, којшто тогаш со мајка му Елена престојуваше во Британија, молејќи го да дојде и да ги избави од овој насилник. Константин најпрво му напиша на Максентиј, пријателски советувајќи го да престане со насилствата. Но овој не само што не го послуша царот и не се поправи туку стана уште полош, и се крена против самиот Константин, не сакајќи тој да биде рамночесен со него како цар, иако Константин беше избран за цар од војската, а Максентиј самовласно стапи на царскиот престол во Рим. Тој беше омразен од народот, на негова страна беа само неколкумина велможи, на коишто

им имаше ветено големи дарови и многу почести; Константин пак, беше прогласен за цар по желба на сите.

Кога слушна дека Максентиј не се поправа, туку прави уште поголеми злодела, Константин ја собра својата војска и тргна против него. Но гледајќи дека силата на неговата војска не е голема, и имајќи ги предвид злите лукавства на својот противник, царот Константин започна да се сомнева во својот успех. Знаеше дека Максентиј има пролеано многу крв заради гатање, и дека има заклано многу деца, девојки и трудни жени како жртви на демони, за да ги смилостиви своите лажни богови на кои се надеваше. Знаејќи го и тоа дека на царот Максентиј му помага голема демонска сила, Константин почна да Му се моли на Единиот Бог Кој владее со небото и со земјата, а Кого Го почитува целиот христијански род, за да му подари победа над насилникот. И додека тој усрдно се молеше, напладне му се јави на небото Крст Господов изобразен со ѕвезди - блескаше посилено од сонцето, а на него беше напишано: *'Со ова победувај!'* Ова го видоа и сите војници, меѓу кои беше и војводата Артемиј (кој подоцна маченички пострада за Христа од Јулијан), и се восхитија. Повеќето од нив сепак се исплашија, оти за незнабошците изобразувањето на крстот во она време беше знак за несреќа и смрт; со смрт на крст са казнуваа само разбојниците и злосторниците, та оттаму војниците се плашеа дека војната ќе им донесе несреќа.

Крстот ни е даден на челото како знак, исто како што на Израилот му е дадено обрезуанието; зашто со него ние верните се издвојуваме и се распознаваме од неверните. (Св. Јован Дамаскин)

ПОБЕДУВА

И самиот цар Константин беше во големо недоумение. Но нему ноќта во сон му се јави Господ Христос, и повторно му го покажа знакот на Крстот што му беше покажан тој ден, и му рече: „Направи изобразба на овој крст, и нареди да се носи пред војската, па ќе го победиш не само Максентиј туку и сите твои непријатели.”

Царот им го раскажа на војводите своето видение, викана вешти златари и им нареди од злато, бисери и скапоцени камења да направат крст како оној што му се прикажа. Освен тоа, ѝ заповеда на целата своја војска, секој војник на оружјето што го носи, на шлемот и на штитот, да го изобрази знакот на крстот.

Злочестивиот Максентиј, откако дозна за Константиновиот поход во Италија, смело

излезе со римската војска против великиот Константин. Царот Константин нареди пред полковите на неговите војници да се носи знакот на Крстот. И кога се судрија со Максентиј, овој беше совладан со силата на Чесниот Крст, и поголемиот број од неговите војници беа убиени, а самиот Максентиј се вдаде во бег. Гонет од царот Константин, тој се упати преку мостот на реката Тибар, што самиот го имаше изградено, но во тој миг мостот со силата Божја се урна, и бедниот насилник потона во реката заедно со своите војници како древетниот фараон, а реката се исполни со коњаници, коњи и оружје.

Великиот Константин пак, победоносно влезе во Рим, и народот го пречека со многу радост и почести. И царот Му вознесуваше голема благодарност на Бога Кој со силата на Чесниот и Животворен Свој Крст му ја подари победата врз насилникот. Во спомен на таа преславна победа, во центарот на Рим, на висок каменен столб тој изгради Крст и на него напиша: *‘Со овој спасоносен знак градој е ослободен од насилничкиот јарем.’*

Во една друга прилика, Константин водеше војна против Византијците, чијшто мал град Визант го имаше основано некојси Грк Визас во времето на јудејскиот цар Манасиј, нарекувајќи го според своето име. Константин веќе беше двапати победен од Византијците, и се наоѓаше во голема неволја.

Една вечер, кога ги крена своите очи кон небото здогледа реченица испишана со ѕвезди, којашто гласеше вака: *'Повикај Ме во деној на ѝвојајиа мака и ќе ти избавам, и ти ќе Ме ѝпрославиш'* (Пс. 49, 15). Исплашен, тој повторно ги крена очите кон небото и здогледа, како и порано, Крст на небото, изобразен од ѕвезди, а околу него напишано: *'Со овој знак ќе ѝобедиш'*. После тоа, кога во битката пред војската беше носен Крстот, Константин ги победи непријателите и го освои градот Визант. И третпат, додека Константин беше во војна со Скитите на реката Дунав, нему повторно на небото му се јави спасоносното оружје, и повторно победи, како пред тоа.

Откако ја позна со тоа силата на раснатиот на крст Христос и поверува дека е Тој единствениот вистински Бог, Константин се

крсти во Негово-то име, со својата мајка Елена, којашто потоа како многу богољубива со големо богатство ја испрати во Ерусалим, таму да го бара чесниот Крст Господов. Кога дојде во Ерусалим, царицата ги обиколи Све-

тите места, ги исчисти од идолските пангаштини, и ги изнесе на светлина чесните мошти на многубројни светители. Тогаш во Ерусалим патријарх беше Макариј, којшто царицата ја дочека како што прилега. А блажената царица Елена, сакајќи да го пронајде скриениот од страна на Евреите животворен Крст Господов, ги повика сите Евреи и ги замоли да ѝ го покажат местото каде што беше сокриен Крстот Христов. А кога тие почнаа да одрекуваат дека не знаат, царицата им се закани со измачување и смрт. Тогаш тие ѝ покажаа еден старец по име Јуда, велееќи дека тој може да ѝ го открие на царицата она што го бара, бидејќи е син на значаен пророк. Но Јуда, иако многу измачуван, одбиваше да го покаже местото каде што беше сокриен Крстот Господов.

КРСТОВ ДЕН

Тогаш царицата нареди да го фрлат во длабока дупка. Откако помина во неа некое време, Јуда вети дека ќе каже што знае. Кога го извадија од дупката, тој ги одведе на едно место каде што имаше голем рид, прекриен со земја и камења, на којшто римскиот цар Адријан имаше изградено храм на божицата Венера, а во него поставил идол. Царицата Елена нареди да се урне идолскиот храм, а земјата и камењето да се раскопаат и да се тргнат. И кога патријархот Макариј се помоли на тоа место, се разлеа прекрасен мирис, и веднаш кон исток се покажаа Христовиот Гроб и Голгота, и во нивна близина пронајдоа три закопани крста, а потоа и клинците со коишто Господ бил закован на Крстот. И додека беа во недоумение кој од трите пронајдени крстови е Христовиот, во близината поминуваше мртвовечка поворка. Тогаш патријархот Макариј им нареди на оние што го носеа мртвецот да застанат, па сите крстови еден по еден ги положуваа врз мртвецот. И кога го положија Христовиот Крст, мртвецот во истиот миг воскресна, и со силата на Божествениот Крст Господов оживеа. Царицата со радост го прими Крстот, му се поклони и го целуваше, заедно со нејзината царска придружба. А некои, коишто заради болест не можеа да го видат и да го целиваат Чесниот Крст, се молеа макар оддалеку да им се покаже за да го видат. Тогаш патријархот Ерусалимски застана на една височинка и го подигна Крстот покажувајќи му го на народот. А народот извикуваше: 'Господи помилуј!' Така започна празникот на Воздвижението (подигнувањето) на чесниот Крст Господов. Ова воздвижение на Чесниот Крст се случи приближно кон крајот на мај 326 година. Во 335 г. пак, беше осветена црквата на Христовото Воскресение, и оттогаш е воспоставено празникот на ова Воздвижение на Чесниот Крст да се слави следниот ден, односно на 14 (27) септември.

Царицата Елена зеде за себе дел од чесниот Крст Господов, како и светите клинови со кои на него беше приковано телото Негово, а Крстот го положи во сребрен ковчег и му го предаде на патријархот Макариј да го чува за идните поколенија. Потоа заповеда на Светите места во Ерусалим да се изградат цркви, и тоа најпрво да се подигне црква на Воскресението на нашиот Господ Исус Христос, на местото каде што беа најдени Господовиот Гроб и Чесниот Крст. Потоа заповеда да се подигне црква во чест на Успението на Пресвета Богородица во Гетсиманија, каде што се наоѓаше Нејзиниот гроб. По ова изгради уште осумнаесет цркви, и откако ги украси со секакво благолепие, се врати во Византија носејќи со себе дел од животворното дрво на Крстот Господов и светите клинови со коишто некогаш беше приковано телото Христово. По нејзиното враќање во Византија, христољубивиот цар Константин направи три големи крста, според тоа како му се јавуваа во битките: првиот во Рим, кога го совлада Максентиј, вториот во Визант, кога го заведе градот, и третиот на реката Дунав, кога ги победи Скитите. Од скапоцен материјал направи три крста и на нив со златни букви напиша: **IC XC NI KA**, или: 'Исус Христос победува'.

